

consti de dos menjars ('plats'), i de tant en tant, a juli del Majordom, un *entremès* (BABL VII, 225); *entremesos* en un escrit de BMetge de 1409 (Riquer, *Obras de B. Metge*, 187); en JoMartorell tenim *entramès* per 'planxa' i 'cas graciós o curiós' en el cap. 101, i *entramesos* en el cap. 220 (grafies verificades en la princeps, que Riq. altera despreocupadament en *entremès*, -esos, pp. 242, 243, 642): «après dels menestrals venien moltes maneres de *entramesos*; aprés venia tot lo clero ---», «après un poc spay totes foren en lo ort, e la Viuda Reposada ab elles, la qual, per haver vist tots los *entramesos*, passava molt gran passió», JoMartorell (Ag. I, 121; II, 75). *Entremetjos*.

En forma sàvia. *Intermitent* [Belv.]; *intermitència* [id.]. *Intermissió* [Lacav.]. *Intromissió* [Dort.], calc del cast. *intromisión* format sobre *entrometerse*: almenys en gran part se'n pot prescindir si no ens oblidem de *manifasseria* (és possible dir, p. ex., «no m'agraden les seves *manifasseries*», «no permetré les seves intrusions»).

+*Esdemetre* [1372, Dicc. de JMarc, *esdemetra*; *esdemetrà* Aversó] evidentment el verb primitiu d'on es deriva *esdemesa* 'escomesa, escaramussa', Desclot (141a, 157b, 160, ed. Buchon); «acostar-nos-hem als francesos, e metrem-los frontalés entorn del setge a totes parts, e irem-los fer alguns ardots, e algunes *esdemeses* tots los dies», id. (Cor., p. 321); «els francesos, qui veren que hòmens a cavall hi havien, cuydaren-se que més n'i hagués; e no-ls donaren batalla ne altre, sinó que-ls feyen algunes *esdemeses* tro al mur; e no-y guanyaven res, que tota vegada n'i romanién, qui trenta, qui quaranta o pus», id., id. 280; «fem manament a nostres companyes, aquells qui no tenien cavallz armatz, que feesen una *esdemesa* devés ells, e ballesters que-y havia feren-los gran dan de naffres», a. 1304 (Finke, *Acta Ar.* III, 124). En oc. ant. s'*esdemetre* com a variant de *s'endemetre* «se précipiter, attaquer», i *esdemessafendemessa* «élan, bond», PDPF; en efecte: «e anat en terra cazer / que arson no-l poc retenir, / puis venc vas él totz *esdemés* / mas no-l troba ni sap on s'és», *Jaufré*, v. 5333.

Malmetre [1251], que hem de mirar més aviat com a derivat, que com a compost, amb *mal-* convertit en un veritable prefix. De primer el significat vacilla entre la idea moral d'obrar perversament i la material de destrucció, la que ha predominat i que ja es veu des del S. XIII: «dixeren que vós éretz homicida --- e que avietz feita moneda falsa, e que avietz *malmès*, del bispat, ben la meitat, e que avietz jagut ab vostra sor ---», c. 1251: carta enviada pel seu emissari ribagorçà B. de Lliri al bisbe d'Urgell (PPujol, *DocVg. Urg.*, 16.19); «lo canonge venc ab gran res de tafurs --- e tots aquells embans qui veden la mostra dels draps, trencaren e pecejaren e *malmeteren*; con --- les mostres dels obradors destruhien ---», Llull (*Blanq.*, *NCL.* II, 117.19; «defensant la sglésia, matant e *malmetent* totes les gents qui mal volen fer en aquella ---», JoMartorell (Ag. I, 104) etc.

En canvi sembla tractar-se més aviat de l'altre matís, d'obra perversa, en: *malmesa* «malifeta, fechoria»

(DAg.) i en el *malmetent* d'Eiximenis: «no és en la gràcia de Déu --- aquell qui és vituperós, ne malaïdor, ne difamador, ne criminador, ne *malmetent*, ne baray-lador» (*Dones*, 202.5 B, I, on val a dir que la lliçó d'*A malmetent* potser fóra defensable): el matís, doncs, aquí és 'sembrador de zitzània'; i en el *Llibre dels Mariners*, no es veu clar quin dels dos sentits (més aviat l'altre): «sí li ha bé mal pres, / que tot ho ha *malmès*» (DAg.), i en el *malmetedor* de JoMartorell tirarà més aviat cap al matís eiximenià: «destruhidor dels nostres tresors, *malmetedor* de la noble gent pagana» (Ag. I, 329).

També *malmetre* «maltraïter, gâter, ravager» en llengua d'oc antiga (PDPF), des de la qual més aviat que des de Castella o d'Àragó degué entrar en el basc, on *malmetitu* és «despreciar» al Roncal i Zaratze, «alterarse, apurarse» en el navarrès Lizarraga d'Elkano i el SO. de Guip., *malmetidu* a Ondarroa (ja tirant al biscaí), i hi ha encara una variant més alterada *plametitu* 'commoverse' guip. (Azkue); *palmetititu* (Bera-Mendizábal): conjunt certament manllevat, però no recent. *Malmetiment*, -*sement*; *malmeticicó*, -*tació* [Belv.], *malmisissió*.

Ometre, calc del ll. *omittère* id. [1344, Ordin. del Cerimoniós]: «complides armes de cavalls a nostre cavalleriç liurar no *ometa*, e no res menys de les dites nostres tendes cura haja» (*CoDoACA* v, 83); «Jhesuchrist no dubtà pendre mort e passió en la creu per rembre natura humana, *obmetent-se* la saviesa», JoMartorell (Ag. II, 354); *omis*; *omissió* [1390, Aversó, 1212; Lacav.]; *omissible*.

Permetre [c. 1390, Aversó *permetré*, 558.10], del ll. *PERMITTÈRE* id.; «no fon lebroza / una semmana, / com la germana / de Moisès / Déu, fos, *permès*, / set jorns mesella», JRoig (*Spill*, 11175); «*permetre*: sinere, permittere», JnEsteve (*Li. Eleg.*); «*permetre* o consentir: permitto», Busa-N. (1507); *permetedor*, *permitent*, *permetiment* [Busa-N.]; *permissió* ant. [«per la *permissió* e voluntat de Déu, Rey d'Egipte», JoMartorell, Ag. II, 203]; *permis* [Lacav.]; *permissonari*; *permissiu*, *permissible*, *permissibilitat*, *permissor*, *permitent*.

Premissa [Belv.], pres del neutre plural *praemissia* 'coses que posem o se'ns posen davant', de *praemittère* 'posar davant'; el verb *premetre* en cat. a penes s'ha usat. Menys encara *pretermissió*, *pretermetre*, ll. *praetermittere*.

Prometre [fi S. XII]: «clamem mercé --- a N. S. que --- puscam venir al seu celestial palaz, que él à *promès* als seus fedels», «bé ere fol lo Diable, que aizò que seu no ere ni en som poder, aizò li volia donar: tot era de N. S. zo que él li volia donar ni él li *prometia*; mas lo Diable li volia tolre tot son regisme e tot som poder si pog<u>és», *Hom.*, 8v21, 6v18; «donam-li set conseyls --- lo primer conseyl fo que, pus sa paraula hagués *promesa* a negú, qu'en totes guises, que més li valia haver vergonya de dir de no --- que --- de no complir allè que hauria *promès*», Jaume I (*Cròn.*, Ag., 486, § 498).

Popularment i familiarment es fa sinònim d'asse-